

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 7 февруари 2024 г.
(OR. en)

6291/24
ADD 6

CLIMA 56
ENV 141
ENER 57
TRANS 50
AGRI 78
ECOFIN 148
COMPET 140
IND 63
MI 136
IA 42

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	7 февруари 2024 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	SWD(2024) 64 final
Относно:	РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО, придружаващ документа СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ Подсигуряване на нашето бъдеще Целта на Европа в областта на климата за 2040 г. и нейният път към неутралност по отношение на климата до 2050 г. — изграждане на устойчиво, справедливо и проспериращо общество

Приложено се изпраща на делегациите документ SWD(2024) 64 final.

Приложение: SWD(2024) 64 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Страсбург, 6.2.2024 г.
SWD(2024) 64 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА
РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО,
придружаващ документа

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Подсигуряване на нашето бъдеще
**Целта на Европа в областта на климата за 2040 г. и нейният път към неутралност
по отношение на климата до 2050 г. — изграждане на устойчиво, справедливо и
проспериращо общество**

{COM(2024) 63 final} - {SEC(2024) 64 final} - {SWD(2024) 63 final}

Обобщена оценка на въздействието

Ограничаването на глобалното затопляне до целта от Парижкото споразумение от 1,5°C изисква постигането на нулеви нетни емисии на парникови газове в световен мащаб до началото на 50-те години на 21-ви век. Оставащият глобален бюджет за въглеродни емисии ⁽¹⁾ намалява много бързо, което увеличава риска от достигане на необратима повратна точка в климатичната система, с неизвестни и потенциално катастрофални последици за хората и екосистемите. От съществено значение е да се ускорят действията, за да се избегнат тези последици.

С Европейския закон за климата на Комисията се възлага да представи по целесъобразност законодателно предложение за обща за целия ЕС цел за климата за 2040 г. в рамките на 6 месеца от глобалния преглед по Парижкото споразумение. Глобалният преглед беше завършен по време на Конференцията на страните през декември 2023 г. Целта на инициативата, обхваната от настоящата оценка на въздействието, е да се въведе Европейският закон за климата, с който в законодателството се залагат ангажиментът на ЕС да стане неутрален по отношение на климата до 2050 г. и целта на ЕС в областта на климата до 2030 г. за намаляване на нетните емисии на парникови газове с най-малко 55 % през 2030 г. спрямо равнищата от 1990 г.

Целта за 2040 г. също така ще осигури информация за бъдещия национално определен принос (НОП) на ЕС за периода след 2030 г., който всички страни по Парижкото споразумение трябва да представят на РКООНИК до 2025 г. (съгласно член 4, параграф 9 от споразумението). Целта за климата за 2040 г. ще определи темпа за намаляване на нетните емисии на парникови газове в целия ЕС за периода 2030—2050 г. по пътя на ефективния и справедлив преход към неутралност по отношение на климата до 2050 г.

Оценката на въздействието се основава на консултации с обществеността и заинтересованите страни, обширен анализ на въздействието върху енергийната система, сектора на земеползването, емисиите, различни от CO₂, и икономиката, както и на обмен на информация със съответните генерални дирекции за политиките посредством междуведомствена група.

В нея се разглеждат пет варианта за целта за 2040 г., за да се вземе предвид пълният диапазон от възможни нива на нетни емисии на парникови газове. На ранен етап в оценката вариантите са сведени до три, като е направена подробна оценка по сектори на необходимите действия за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. Вариантите са да се определи целта за 2040 г. за намаляване на емисиите:

- с до 80 % (вариант 1) в съответствие с „линейната“ траектория на нетните парникови газове между 2030 г. и 2050 г., посочена в Европейския закон за климата (член 8);

⁽¹⁾ Междуправителствен комитет по изменението на климата (МКИК). Прогнозни кумулативни нетни глобални антропогенни емисии на CO₂ от дадена начална дата до достигането на нулево нетно ниво на антропогенните емисии на CO₂, което би довело до ограничаване на глобалното затопляне до определено ниво.

- два варианта, които съответстват на различните научни сценарии, съвместими с постигането на целта по Парижкото споразумение за повишаване на температурата с до 1,5 °C:
 - най-малко 85 % (вариант 2), което съответства на намаление от порядъка на 85—90 %;
 - най-малко 90 % (вариант 3), което съответства на намаление от порядъка на 90—95 %;

Вариант 2 отразява общите нетни емисии на парникови газове, които ще бъдат достигнати, ако се запази настоящата политическа рамка, и по този начин служи като „базово“ целево равнище.

В настоящата оценка на въздействието се прави сравнение между тези три варианта по отношение на тяхната ефективност при постигането на следните цели:

- намаляване на емисиите на парникови газове в ЕС до нулеви нетни емисии до 2050 г.;
- свеждане до минимум на приноса на ЕС за изменението на климата;
- осигуряване на справедлив преход;
- поддържане на дългосрочната конкурентоспособност на икономиката на ЕС;
- насърчаване на внедряването на технологиите, необходими за прехода;
- гарантиране на сигурността на доставките и стратегическата автономност на ЕС;
- и
- постигане на по-широките цели на политиката на ЕС в областта на околната среда.

Анализът обхваща всички сектори, които са необходими, за да може ЕС да постигне целта си за неутралност по отношение на климата до 2050 г. Той се основава на законодателството във връзка със Зеления пакт и действията по плана REPowerEU за справяне с енергийната криза.

По инициативата не се предлага, нито се оценява рамката на политиката в областта на енергетиката и климата за периода след 2030 г. Тази бъдеща рамка ще бъде разработена и оценена през следващите години с оглед на постигането на целта за 2040 г.

Основната разлика между вариантите е в темпа на прехода. Вариант 3 е най-ефективен за това ЕС да постигне неутралност по отношение на климата до 2050 г., с по-голямо намаляване на нетните емисии на парникови газове преди 2040 г. Като следствие това ще означава по-малко допълнителни действия след 2040 г. за постигане на нулеви нетни емисии до 2050 г.

Вариант 3 води до най-ниски кумулативни емисии на парникови газове („бюджет за парникови газове“) за ЕС, което го превръща в най-добрия вариант, що се отнася до приноса на ЕС за ограничаване на изменението на климата, и представлява най-надеждният стимул за партньорите на ЕС в световен мащаб да ускорят действията в областта на климата. С насърчаването на ранните действия това е целевият вариант, който се очаква да окаже най-голямо въздействие върху намаляването на емисиите в световен мащаб и върху засилването на перспективите целта за задържане на затоплянето под 1,5 °C да продължи да бъде постижима, така че да се ограничат смущенията във всички икономики, включително рискът от достигане на необратима повратна точка по отношение на климата.

Съществува явна разлика между целевите варианти по отношение на значението на новите технологии. В сравнение с вариант 2, вариант 3 е придружен от по-бързо внедряване на технологии с ниски нива на въглеродни емисии, като например производство на водород чрез електролиза, улавяне на въглероден диоксид и промишлени поглъщания на въглероден диоксид между 2031 г. и 2040 г. При вариант 1 внедряването на тези технологии до голяма степен се отлага за последното десетилетие — 2041—2050 г.

При вариант 3 има по-високи годишни нужди от инвестиции през 2031—2040 г. в сравнение с варианти 1 и 2, а след това сравнително по-ниски инвестиции през 2041—2050 г. Те водят до съвсем малки различия по отношение на общите разходи за енергийната система, БВП и конкурентоспособността от гледна точка на дела в световния износ, докато целеви вариант 3 показва най-големи ползи, що се отнася до енергийната независимост и по-голямата защита срещу сътресения в цените на изкопаемите горива, като укрепва стратегическата автономност на ЕС. Всички варианти водят до значително подобряване на качеството на въздуха и свързаните с това ползи за здравето и ограничават въздействието върху околната среда.

Като цяло вариант 3 е по-ефективен, с по-големи нетни ползи по отношение на предотвратеното изменение на климата и замърсяване на въздуха в сравнение с допълнителните разходи, необходими за смекчаване на последиците от изменението на климата.

Вариант 3 ще изисква по-голяма насоченост и действия за гарантиране на справедлив преход, отколкото при по-малко амбициозните целеви варианти, тъй като в известна степен преходът е ускорен. Увеличението на разходите за домакинствата в сравнение с „базовия“ вариант 2 обаче е малко, като в настоящата оценка не се отчитат никакви мерки на политиката или преразпределителни мерки, които може да се очаква да бъдат разработени с цел преодоляване на социалното въздействие.

Анализът показва потенциала за действия от страната на търсенето, например поведенчески промени по отношение на храните, кръговостта и мобилността (както е в анализа на програма LIFE), за допълване на прехода от страната на предлагането (както е показано в основните сценарии) и за намаляване на разходите за обществото за постигане на целта за 2040 г.: намаляване на разходите за енергийната система, необходимостта от инвестиции в (новаторски) технологии и рисковете за околната среда (напр. свързани с по-голямото търсене на биоенергия).

Заинтересованите страни, които участваха в обществената консултация, показаха, че са запознати с разглежданите проблеми и ясно подкрепят вариантите за целта за 2040 г. в съответствие с вариантите, анализирани в настоящата оценка на въздействието. Определянето на целта от 90 % или повече получи силна подкрепа от физическите лица (46 %) и организациите на гражданското общество (63 %). Повечето предприятия подкрепиха цел от над 80 % (39 %), като те бяха разделени между намаление от 80—90 % (23 %) и намаление от над 90 % (16 %); по-малка подкрепа получи целта за намаление от 75—80 % (29 %). Научноизследователските организации бяха разделени между цел от 80—90 % и цел над 90 % (по 35 % за всяка от целите).

Поради това в оценката на въздействието се стига до заключението, че предпочитаният вариант е вариант 3 — цел за намаляване на нетните емисии на парникови газове за ЕС от 90—95 % до 2040 г. Той е в съответствие с препоръката на Европейския научен

консултативен съвет по изменението на климата. От една страна той осигурява най-добър баланс между амбицията в областта на климата и приноса към справедлив дял от глобалния бюджет за въглеродните емисии с оглед на постигането на целите по отношение на температурата на Парижкото споразумение, а от друга страна — финансовата и технологичната осъществимост.

Ползите от вариант 3 надвишават ограничените различия с вариант 2 — базовия вариант, и с вариант 1, що се отнася до ефективността по отношение на справедливия преход, на конкурентоспособността и на възможните екологични компромиси или доставките на суровини от критично значение. Това са компромиси, които могат да бъдат разгледани и смекчени от предстоящата рамка в областта на климата и енергетиката и цялостната благоприятна рамка.

Преходът ще допринесе за предпазване на ЕС от сътресения, произтичащи от геополитически събития и разпокъсаност в световен мащаб, по-специално чрез намаляване на зависимостта от изкопаеми горива и повишаване на сигурността на неговото енергоснабдяване. Сигурността на доставките на суровини от критично значение ще трябва да се следи и предвижда. От съществено значение е преходът да се управлява ефективно, за да се гарантира финансовата достъпност за домакинствата и конкурентоспособността на европейската промишленост.